

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Štev. 30

Ptuj, 31. julija 1921

III. letnik

Shod demokratske stranke

v nedeljo, dne 31. julija 1921

se ne vrši.

Minister dr. Kukovec ima neodložljive posle v Beogradu. Shod se vrši pozneje. Takrat na mnogobrojno svidenje.

Odbor JDS v Ptuj.

† Milorad Drašković.

V Delnicah v gorskem kotaru na Hrvatskem, je v četrtek, 21. julija postal žrtev zločinskega atentata minister Milorad Drašković, eden največjih naših sinov, mož, ki je s svojo politično in državniško spretnostjo, s svojim velikim talentom pomagal graditi našo državo in ki je bil v svojem mišljenju in delovanju najkrepkejši stebel državne misli in državnega edinstva.

Kot minister notranjih del je Drašković spoznal, da tvori iz Rusije presajeno in od tamkaj negovano komunistično gibanje največjo nevarnost za obstoj naše države, zato je nastopil z vso energijo proti temu pokretu z namenom, da ga v kali zaduši. Njegovi ukrepi proti temu gibanju so bili strogi, brezobzirni. Zato so izzvali odpor celo v krogih, kjer so takisto računali z boljševiško nevarnostjo. Draškovića to ni strašilo. Stopal je po načrtani poti brezobzirno dalje ter dosegel, da je celo ustavotvorna skupščina z

veliko večino odobrila njegove proti prevratnim komunističnim elementom naperjene odredbe.

Njegov energični nastop proti boljševizmu je jel roditi sadove: kamunisti so stalno izgubljali tla med ljudstvom, vedno bolj so se redčile njihove vrste, vedno manj je imela uspeha njihova propaganda.

Komunističnim voditeljem in njihovim pomagačem to ni ostalo prikrito. Zato so združili ves svoj bes in svoj gnjev proti Draškoviću, katerega so upravičeno smatrali za svojega najnevarnejšega neprijatelja, za edinega državnika, ki je sposoben in jak dovolj, da izpodnese tla v narodu komunističnemu gibanju.

Sklenili so, da ga odstranijo na vsak način in za vsako ceno. Že pozimi je bil izvršen atentat nanj ob priliki demokratske zabave pri Kolarcu. Atentat ni uspel. Tudi na Vidov dan je bil Drašković v seznamu onih naših politikov in državnikov, ki jih je komunistična mafija hotela odstraniti. No, tudi ta načrt se ni posrečil. V četrtek pa je atentatorjeva krogla dosegla svoj cilj in končala življenje njemu, o katerem so bili komunisti prepričani, da je najmočnejši jez proti razširjenju njihovih prevratnih idej.

Zločinska roka je zrušila Draškovića, ali naj nam nam podere še druge stebre naše države?

Ne! Bodi konec našemu potrpljenju! Železna pest mora sedaj brez obzirnosti in pardona udariti v to gadjo zalego in ji streti glavo. Dovolj je žrtev, na komunistični krvavi teror je treba sedaj odgovoriti z istimi sredstvi, drugače zlo in gorje državi!

svinje jo izližejo, med tem pa razseka Turčina na kose ter ga vrže v votel grm, vzame orožje, konja in obleko ter gre v Palanko k Fazli-baši. Ker je vedel, da je ta Turek velik lopov, mu ni ničesar prikrival, ampak vse povedal po resnici. Turku je bilo celo všeč in hotel je obdržati mladeniča v svoji službi. Toda Jurija ni vzdržalo pri njem. Odbijala ga je njegova sebičnost, čutil je pa tudi, da je že preveč obrnil nase pozornost Turkov. Kolikor bolj je Fazli-baša razvijal svoje razbojniško rokodelstvo, toliko bolj je letela sumnja na Jurija Petrića in govorili so: „Tega ne dela nikdo drugi, nego ono Vlaše, ki služi pri Fazli-baši.“ Pusti torej Turka in se zopet vrne v Zagorico. Rodbina si je nekoliko opomogla, imela je kočico in nekaj živali in Jurij je pasel lastne in drugih kmetov živali po prostorih med Zagorico, Žabari in Topolo.

Nekega večera pride domov, a oče je ostal v Mula Husejnovem mlinu. Puško pusti zunaj, a pištolo ima za pasom pokrito z jopičem. Dva popotna Turka sta vstopila v hišo in sedela pri ognju. Pozdravi ju v božjem imenu, ker sta odvrnila božji pozdrav, prisede k njima. Turek vpraša mater:

„Kdo je to, gazdarica!“

„To je moj sin, aga“ — odvrne mati. Turčina se razprostreta po ognjišču, vza-

Usodna obletnica.

Vroče žge visoko julijsko solnce. Prav tako je žgalo one usodne julijske dni, ko se je odločala usoda Evrope, ko so padale kocke, ki so sprožile enega največjih oboroženih konfliktov, kar jih pozna svetovna zgodovina.

Na dan 23. julija je izročila Avstrija v Beogradu ultimatum, ki ga je tako sestavila, da ga Srbija ni mogla sprejeti, ako ni hotela napraviti križ preko svoje državne samostojnosti, priborjene v stoletnih bojih in naporih.

Dne 25. julija je Pašić v imenu srbske vlade podal odgovor, ki so ga dunajski močniki smatrali kot nezadovoljivega. In isti dan so bila izdana povelja za mobilizacijo, tako v Srbiji, kot v Avstriji. Neštetim stotisočem bo ostala v spominu ona znamenita nedelja dne 26. julija, ko je bilo, kakor da se je življenje vzdignilo iz tečajev, v živahnih mestih kakor v tihih, za deveterimi hribi in gorami počivajočih vaseh je prenehal vsakdanji utrip dela in življenja, je zastal takt vsega dejanja in nehanja. Silni alarm je zmedel milijone.

Danes praznujemo še vedno obletnico onih usodnih dni. Tri najmočnejše velesile one dobe leže v razvalinah, na vseh straneh, v vseh delih sveta, v vseh panogah političnega, gospodarskega, kulturnega in osebnega življenja so ostale posledice velike vojne. Tudi danes po sedmih letih opazujemo še povsod sledove velikega razdejanja; le polagoma in počasi se vrača svet zopet v svojo staro strugo.

Nam Jugoslovanom je prinesla velika doba gore gorj, decimirala je naše vrste, toda na koncu nam je vendarle prinesla osvobojenje in ujedinjenje. Na mestu one obolele Avstro-Ogrske, ki je nameravala krat-

meta orožje izza pasa in dasta pod vzglavje, prižgeta čibuke, pušita in se razgovarjata, dokler ni gospodinja pripravila večerje. Jurij je ves čas molčal, dokler se eden Turčinov ne odzove:

„Žena, tvoj sin je pravi hajduk, vidiš, kakšne oči ima!“

„Kaj še, aga, moj sin ni hajduk, ampak, kakor vsi drugi carjeva raja.“

Jurij se radi teh besed razljuti na Turka in bi ju hotel takoj pobiti, toda ne more radi otrok, ki so bili v izbi. Gre torej ven in reče materi na samem:

„Daj otrokom večerje ter jih pošlji spat v ograjo, da pobijem Turka. Si čula, kako govorita o meni?“

Mati se vrne v izbo, da otrokom večerje ter jih odvede spat v ograjo. Jurij sede k ognju, a slučajno se mu razgrne jopič in Turka zagledata pištolo za pasom. Med večerjo se prične eden Turkov šaliti:

„Vlaše, kaj pomeni ta kozja noga za tvojim pasom?“

Jurij odvrne zlobno:

„Pištola, aga!“

„E, pištola, to ni nič. Kaj bi to moglo ubiti človeka? Kako bi s tem koga ubil?“

„Tako-le, aga!“ — In pograbi pištolo ter ustrelil Turčina, ki je vprašal, v prsa, z drugim strelom pa drugega.

Mladost Črnega Jurija.

Nadaljevanje.

Črni Jurij prične ubijati Turke.

Medtem, ko je oče Petar služil pri Mula Husejnu za mlinarja, je sin Jurij služil za pastirja pri nekem kmetu Novaku iz Žabarov. Imel je tudi sam par koz in svinj ter jih je pasel skupaj s kmetovimi ob cesti, ki pelje iz Zagorice v Žabare. Po cesti pridirja na konju Turčin, a za njim trije psi in hrt. Psi oblajajo svinje, a svinje po njih. Turčin potegne pištolo in ubije svinjce, potem pa naščuje pse na ostale. Svinje se prestrašijo in priteko k Juriju, a psi za njimi. Jurij izstrelil iz puške, zadene psa. Žival zacvili: kav, kav, kav, steče k Turku in pogine pred njim. Turčin prične divje kričati na svinje, Jurij počene za drevo kraj mosta, dvigne puško. Turčin skoči na most, na drugem kraju hoče dol, Jurij izproži ter ga ubije. Skoči k mrtvecu, ga potegne za nogi pod most, ga pusti in steče v bližnji mlin ter pove mlinarju Pantaleju, kaj se je zgodilo. Mlinar mu da takoj merico žita, da potrese po krvi ter da izlizati svinjam. Drugo naj skrije sam, kakor ve in zna. Jurij potrese žito po krvavi sledi,